

Lidia Derfert-Wolf
Biblioteka Główna Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy,
EBIB

Felieton „archiwalny”

Dlaczego Felieton „archiwalny”? Otóż dlatego, że w tym numerze będzie dużo o archiwizacji, ale o archiwizacji najnowszego medium informacji — Internetu. Przy czym Internet będziemy tu rozumieli raczej jako samą sieć World Wide Web, bo to ona — jako materiał warty zachowania dla przyszłych pokoleń — jest od schyłku XX w. przedmiotem zainteresowania (głównie) historyków i bibliotekarzy. Czegóż to już bibliotekarze nie komputeryzowali, cyfryzowali, archiwizowali? Teraz przyszedł czas na zasoby sieciowe, a w tym głównie na witryny WWW. I tu znów — podobnie jak w innych rodzajach przedsięwzięć — sporo inicjatyw, koncepcji, narzędzi. Temat jest trudny, bo dotyczy aspektów prawnych. Strona WWW podlega prawu autorskiemu jak każdy inny przejaw twórczości. Stąd archiwizacja Internetu nie jest tak powszechnym zjawiskiem. Tematyka ta stosunkowo rzadko była poruszana w krajowym piśmiennictwie.

W „Biuletynie EBIB” kilka lat temu opublikowano ciekawy tekst o czeskim projekcie archiwizacji publikacji internetowych Webarchiv¹. Niniejszy numer nawiązuje do tego tematu, poczynając od przeglądu najważniejszych inicjatyw i problemów w artykule niżej podpisanej, w którym zostały przedstawione również cztery ważne projekty: amerykański — The Library of Congress Web Archive, australijski — PANDORA, portugalski — Portuguese Web Archive oraz chorwacki — Hrvatski arhiv weba. Pozostali autorzy prezentują inne inicjatywy: Filip Kłębczyk i Monika Jędralska opisują polski serwis Archiwum Internetu, Lilianna Nalewajska — projekty realizowane przez biblioteki w krajach nordyckich, a Katarzyna Gmerek porównuje Internet Archive Wayback Machine oraz UK Web Archive. Autorzy poruszają przy okazji ogólne problemy archiwizacji zasobów sieciowych, zaś Katarzyna Ślaska i Anna Wasilewska analizują dokładnie sytuację w polskim prawie z punktu widzenia bibliotekarzy.

W dziale „Badania, teorie, opinie” polecam ciekawe wyniki analizy stron WWW dwudziestu najlepszych bibliotek uczelni akademickich w kraju w 2011 r. (według Rankingu Szkół Wyższych „Perspektyw”) — zagadnienie poniekąd związane z tematyką wiodącą tego numeru. Ponadto Ewa Adaszyńska i Małgorzata Kunczewicz opisują proces tworzenia „Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej dla niewidomych”, dając na wstępie obszerny przegląd sytuacji prawnej i praktycznych rozwiązań, które mają ułatwić poruszanie się w cyfrowej przestrzeni informacyjnej osobom z dysfunkcją wzroku. Natomiast Małgorzata Jezierska prezentuje projekt SBP „Badanie efektywności bibliotek publicznych i pedagogicznych”.

¹ KWIATKOWSKA-ŽÁK, K., ŽÁK, P. Webarchiv — czeski projekt archiwizacji publikacji internetowych. *Biuletyn EBIB* [on-line]. 2009, nr 7 (107) [Dostęp 21.01.2012]. Dostępny w World Wide Web: http://www.ebib.info/2009/107/a.php?kwiatkowska_zak. ISSN 1507-7187.

Na zakończenie — wracając do archiwizacji Internetu — trochę wspomnień. Poniżej kilka wybranych wersji archiwalnych EBIB-u, dostępnych w Internet Archive Wayback Machine.

Rys. 1. Kopia archiwalna witryny EBIB z 17.11.1999 r.

Źródło: Internet Archive Wayback Machine [on-line]. [Dostęp 21.01.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archive.org/web/web.php>.

Rys. 2. Kopia archiwalna witryny EBIB z 24.09.2001 r.

Źródło: Internet Archive Wayback Machine [on-line]. [Dostęp 21.01.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archive.org/web/web.php>.

Rys. 3. Kopia archiwalna witryny EBIB z 10.12.2005 r.

Źródło: Internet Archive Wayback Machine [on-line]. [Dostęp 21.01.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archive.org/web/web.php>.

Rys. 3. Kopia archiwalna witryny EBIB z 06.10.2009 r.

Źródło: Internet Archive Wayback Machine [on-line]. [Dostęp 21.01.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archive.org/web/web.php>.

Puczającej lektury
Redaktor prowadząca Lidia Derfert-Wolf